

Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8 – 10,

Dagsetning
18. desember 2007

Tilvísun
A-8
LÖ/bb

150 REYKJAVÍK.

Vísað er til erindis efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis, dags. 27. nóv. sl., þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um fjárreiður ríkisins, 45. mál, brottfall heimildar til greiðslu án heimildar í fjárlögum

Í frumvarpinu er lagt til að 33. gr. fjárreiðulaga nr. 88/1997 verði felld niður. Nefnd lagagrein mælir fyrir um að fjármálaráðherra sé heimilt að höfðu samráði við hlutaðeigandi ráðherra að inna af hendi greiðslur, sem ófyrirséð atvik hafa leitt til. Sjónarmið þau, sem búa að baki umræddu lagaákvæði, eru m.a. reifuð í athugasemdum með frumvarpi að fjárreiðulögum. Í almennu athugasemdunum segir m.a. svo:

“Lengi hefur verið rætt um hvar mörk heimilda framkvæmdavaldsins til fjárráðstöfunar liggja. Engar heilsteyptar reglur eru í lögum um þessi mörk. Í 41. gr. stjórnarskrárinnar er kveðið á um að eigi megi greiða gjald úr ríkissjóði nema með heimild í fjárlögum eða fjáraukalögum. Þetta ákvæði setur framkvæmdarvaldinu ákveðnar skorður, þar sem gert er ráð fyrir að Alþingi veiti fyrirfram heimildir til greiðslna úr ríkissjóði. Almennt hefur ákvæðið verið skilið á þá leið að þar sé ekki lagt ófrávikjanlegt bann við því að greiða úr ríkissjóði nema að fenginni heimild fjárveitingarvaldsins heldur hafi það að geyma meginreglu sem fara beri eftir nema sérstakar aðstæður heimili annað. Í þessu frumvarpi er reynt að skýra þær aðstæður sem upp kunna að koma og réttlæta frávik frá fyrir fram veittum fjárheimildum og tryggja þannig virkt aðhald með framkvæmdarvaldinu og ráðstöfun þess á fjármunum ríkissjóðs. Þannig er gert ráð fyrir að settur verði lagarammi um heimildir framkvæmdarvaldsins með hliðsjón af þeirri takmörkun sem felst í stjórnarskránni.”

Þá segir svo í athugasemdun við nefnda 33. gr. laganna:

“Hér er kveðið á um heimild til að greiða úr ríkissjóði ef ófyrirséð atvik verða þess valdandi að greiðsluskylða fellur á ríkissjóð. Eðli máls samkvæmt er ekki hægt við samþykkt frumvarps til fjárlaga að sjá fyrir öll atvik komandi árs sem geta haft áhrif á fjárhagsstöðu ríkissjóðs. Ákvæðið gerir ráð fyrir að fjármálaráðherra sé skylt að gera grein fyrir slíkum ófyrirséðum greiðslum og afla heimilda til þeirra með frumvarpi til fjáraukalaga. Sem dæmi um greiðslur af þessu tagi má nefna greiðslu bóta vegna bótaskyldu sem fellur á ríkið samkvæmt skaðabótareglum. Ríkið kaupir almenn tækni frá fyrirtækjum til að standa straum af slíkum útgjöldum.”

Að mati Ríkisendurskoðunar eru þær röksemdir og sjónarmið, sem samkvæmt ofansögðu búa að baki umræddu ákvæði 33. gr. fjárreiðulaga, enn í fullu gildi. Ríkisendurskoðun er ekki kunnugt um atvik þar sem segja má að þessi heimild sem slíkri hafi verið beitt. Að gefnu tilefni skal tekið fram að ágreiningur milli Ríkisendurskoðunar og fjármálaráðuneytis í hinu svokallaða Grímseyjarferjumáli snérist alls ekki um það hvort skilyrði hafi verið til staðar til að beita heimildum 33. gr. Málið snérist fyrst og fremst um hvernig túlka bæri ákvæði tölulíð 7.9 í 6. gr.

fjárlaga fyrir árið 2006. Þá gagnrýndi Ríkisendurskoðun einnig hvernig ónýttar fjárheimildir Vegagerðarinnar voru nýttar til fjármögnunar Grímseyjarferjunnar.

Með vísan til þess sem að framan er rakið telur Ríkisendurskoðun ekki vera sérstaka þörf á því að nema úr lögum hina sérstöku og skilyrtu heimild í 33. gr. fjárreiðulaga, sem eðli málsins samkvæmt er aðeins heimilt að grípa til í algjörum undantekningartilvikum.

